

OTSUS

20.12.2023 nr 5-5/2023-045

Koondumise nr 26/2023 AS Utilitas Eesti / Enefit Green AS ettevõtja osa täiendava menetluse alustamine

1. Koondumine

29.11.2023 esitas AS Utilitas Eesti (registrikood 10419088) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid AS Utilitas Eesti ja Enefit Green AS (registrikood 11184032) 29.11.2023 varade müügilepingu (*Asset Sale and Purchase Agreement*). Lepingu kohaselt kavatakse AS Utilitas Eesti omandada Enefit Green AS ettevõtja osa konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 19 lg 3 tähenduses. Ettevõtja osaks on Paide koostootmisjaam koos lepingus kirjeldatud varade, õiguste ja kohustustega.

Tehingu tulemusena omandaks AS Utilitas Eesti valitseva mõju Enefit Green AS ettevõtja osa (Paide koostootmisjaam) üle KonkS § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 30.11.2023 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks AS Utilitas Eesti ja Enefit Green AS.

AS Utilitas Eesti on Osäühingu Utilitas tütarettevõtja. Osäühingu Utilitas üle omavad kahe Luksemburgi valdusühingu kaudu ühiselt valitsevat mõju Utility Investments OÜ ja Infrastructure Holding (Lux) S.à r.l.

Utility Investments OÜ üle omab valitsevat mõju OÜ UG Investments, mille üle omab valitsevat mõju Kristjan Rahu (isikukood [...]). OÜ UG Investments ja Osäühingu Utilitas ühise valitseva mõju all on taastuvenergia tootmisvõimsuste rajamisega tegelev OÜ Utilitas Wind. Lisaks omab OÜ UG Investments ainu- või ühiselt valitsevat mõju AS-i ÜHISTEENUSED, Thermory AS-i, OÜ Lemonade Stand, Fourings OÜ (ja selle tütarühingute), OÜ Stargate Hydrogen, Aktsiaseltsi Est-Agar, OÜ Põlma Põllud ja Medesto Logistics OÜ üle. Kristjan Rahu omab valitsevat mõju ka Energy Solutions OÜ ja U Energy OÜ üle.

Infrastructure Holding (Lux) S.à r.l. üle omab valitsevat mõju European Diversified Infrastructure Fund II SCSp (EDIF II), mida haldab ja mille varasid juhib First Sentier Investors (endise nimega First State Investments) taristu investeringutega tegelev äriüksus Igneo Infrastructure Partners. Eestiga seotus on First Sentier Investors poolt juhitud fondidest vaid EDIF II-l ning viimase puhul üksnes läbi Osahinguga Utilitas.

Osahinguga Utilitas valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad on:

- AS Utilitas Eesti (100%), mille tegevusalaks on soojusenergia tootmine, jaotamine ning müük;
- OÜ Utilitas Tallinna Elektriijaam (100%), mille tegevusalaks on elektrienergia tootmine ja hulgitöö ning soojusenergia tootmine;
- OÜ Tuulepealne Maa (100%), mille tegevusalaks on elektrienergia tootmine tuuleenergiast;
- AS Utilitas Tallinna Soojus (66,66%), mis on valdusettevõtja ning millel on tütarettevõtjad AS Utilitas Tallinn (kaugküttevõrgu vahendusel soojusenergia müük ja jaotus Tallinnas ja Maardus) ja Aktsiaselts Tallinna Soojus (muu mujal liigitamata masinate, seadmete jm materiaalse vara rentimine ja kasutusrent);
- OÜ Utilitas Wind (50%), millel on tuuleparkide arendusprojekte haldavad tütarühingud OÜ Vihtra Tuulepark ja OÜ Irbeni ning tuuleparke omavad või arendavad tütarettevõtjad Lätis ja Leedus;
- Aktsiaselts Tallinna Vesi (20,36%), mille tegevusaladeks on tarbevee kogumine, puhastamine ja varustus ning reo- ja sademevee kogumine, ärajuhtimine ja puhastamine.

Enefit Green AS üle omab valitsevat mõju Eesti Energia AS. Eesti Energia AS-i ainuaktsionär on Rahandusministeerium. Eesti Energia Aktsiaseltsi kontserni peamine tegevusala on elektrienergia tootmine ja hulgitöö.

Enefit Green AS ettevõtja osa (Paide koostootmisjaam) tegeleb soojus- ja elektrienergia tootmisega.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Täiendava menetluse alustamine

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määrus nr 69 Koondumise teate esitamise

juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegelevad nii AS Utilitas Eesti ja Enefit Green AS ettevõtja osa (Paide koostootmisjaam) kui nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad kaugküttevõrgu vahendusel soojusenergia müügi ja jaotusega. Samuti tegelevad koondumise osalised elektrienergia tootmise ja hulgimüügiga Eestis.

Konkurentsiameti hinnangul on menetluse käigus kogutud teabele tuginedes vajalik käesoleva koondumise poolt mõjutatud kaubaturgude täiendav analüüsimine. Kaubaturgude piiritus, koondumise osaliste positsioon kaubaturgudel ning koondumise mõju konkurentsile selguvad koondumise täiendava menetluse käigus.

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

Seoses tekkinud vajadusega teha kindlaks KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolude olemasolu või nende puudumine AS Utilitas Eesti ja Enefit Green AS ettevõtja osa koondumise puhul ning võttes aluseks KonkS § 27 lg 1 p 2, otsustab Konkurentsiamet

alustada täiendavat menetlust koondumisele hinnangu andmiseks.

KonkS § 27 lg 2 kohaselt teeb Konkurentsiamet täiendava menetluse käigus nelja kuu jooksul ühe järgmistest otsustest:

1. annab koondumiseks loa, kui kontrollitava koondumise korral ei esine KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid;
2. keelab koondumise, kui kontrollitava koondumise korral esinevad KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolud;
3. lõpetab menetluse, kui koondumise osalised loobuvad koondumisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Evelin Pärn-Lee
peadirektor

*Konkurentsiameti 20.12.2023 otsuse nr 5-5/2023-045
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud
isikuandmed, vastavad kohad on tekstis tähistatud
nurksulgudega*

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 19.01.2024